

**ΕΘΝΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΔΙΕΚΔΙΚΗΣΗΣ
ΤΩΝ ΟΦΕΙΛΩΝ ΤΗΣ ΓΕΡΜΑΝΙΑΣ ΠΡΟΣ ΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ**

<https://esdoge.gr/>

Αθήνα, 22 Ιουλίου 2026

**Έκκληση προς τα μέλη της Βουλής των Ελλήνων
να στηρίξουν την πρόταση συμπλήρωσης του άρθρου 28 του Συντάγματος**

Η διεκδίκηση των γερμανικών οφειλών δεν αποτελεί μια συγκυριακή πολιτική επιλογή. Συνιστά διαχρονική εθνική θέση, η οποία διαμορφώθηκε μέσα από τη συλλογική μνήμη του ελληνικού λαού, τεκμηριώθηκε από κάθε άποψη με την από 27.7.2016 Έκθεση – Πόρισμα της Διακομματικής Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Διεκδίκησης που υιοθέτησε ομόφωνα η Ολομέλεια της Βουλής των Ελλήνων στις 17 Απριλίου 2019, η οποία εξέδωσε και σχετική απόφαση με την οποία κάλεσε την Ελληνική Κυβέρνηση να προβεί σε όλες τις αναγκαίες ενέργειες για την προώθηση των απαράγραπτων ελληνικών αξιώσεων. Η απόφαση αυτή δημιούργησε μια σαφή εθνική γραμμή, η οποία ακολούθως εκφράστηκε με την επίδοση της ρηματικής διακοίνωσης της 4ης Ιουνίου 2019 προς την Ομοσπονδιακή Δημοκρατία της Γερμανίας.

Σήμερα, επτά χρόνια μετά την ιστορική απόφαση της Βουλής των Ελλήνων, **ογδόντα τρία χρόνια μετά την τεράστια σε συμμετοχή και αιματοβαμμένη διαδήλωση του λαού της Αθήνας της 22ας Ιουλίου 1943, που απέτρεψε την επέκταση της βουλγαρικής ζώνης Κατοχής στην Κεντρική και Δυτική Μακεδονία**, και παραμονή της 52ης επετείου κατάρρευσης της Χούντας στις 23 Ιουλίου 1974 και αποκατάστασης της κοινοβουλευτικής Δημοκρατίας, η Βουλή των Ελλήνων καλείται να αποδείξει ότι οι αποφάσεις της έχουν συνέχεια και συνέπεια.

Η προτεινόμενη συμπλήρωση του άρθρου 28 του Συντάγματος αποτελεί φυσική συνέχεια εκείνης της κοινοβουλευτικής πρωτοβουλίας που παρέμεινε εκκρεμής. Δεν ανατρέπει το Διεθνές Δίκαιο, ούτε αμφισβητεί τις διεθνείς υποχρεώσεις της χώρας. Επιχειρεί να θωρακίσει συνταγματικά την ελληνική έννομη τάξη απέναντι σε ερμηνείες που οδηγούν σε ατιμωρησία εγκλημάτων κατά της ανθρωπότητας και σε στέρηση της δικαστικής προστασίας των θυμάτων.

Απευθυνόμαστε σε όλες τις κοινοβουλευτικές δυνάμεις που συναισθάνονται το ιστορικό και νομικό βάρος των αδικαιώτων τραυμάτων στο σώμα και τη μνήμη του Ελληνικού Λαού από την παντελή απουσία Δικαιοσύνης για τα εγκλήματα της Τριπλής Κατοχής.

Απευθυνόμαστε ιδίως σε όσες και όσους συνέβαλαν στη διαμόρφωση του πορίσματος της Διακομματικής Επιτροπής, σε όσες και όσους το υπερψήφισαν στην Ολομέλεια και σε όσες και όσους με την υπογραφή τους επιβεβαίωσαν ότι οι ελληνικές αξιώσεις παραμένουν νομικά ενεργές και δικαστικά επιδιώξιμες.

Σήμερα καλείστε να επιβεβαιώσετε εκείνη τη θέση στην πράξη.

Η ιστορία του Ελληνικού Κοινοβουλίου έχει καταγράψει την απόφασή σας. Η εθνική μνήμη τη διατηρεί ζωντανή. Η συνταγματική αναθεώρησή σας δίνει την ευκαιρία να της προσδώσετε ουσιαστικό περιεχόμενο.

Στις εθνικές διεκδικήσεις η συνέπεια δεν αποτελεί μόνο πολιτική και θεσμική υποχρέωση, αλλά συνιστά στάση ζωής και ιστορικής ευθύνης.

Σας καλούμε να στηρίξετε την επισυναπτόμενη προσθήκη ερμηνευτικής δήλωσης στο άρθρο 28 του Συντάγματος, η οποία ευθυγραμμίζεται πλήρως με την ιστορική απόφαση υπ' αριθμόν 11/2000 της Ολομέλειας του Αρείου Πάγου για τα θύματα της Σφαγής του Διστόμου.

Να σεβαστείτε την υπογραφή σας.

Να διαφυλάξετε τη συνέχεια των αποφάσεων της Βουλής των Ελλήνων.

Να ενισχύσετε, με μία ακόμη πράξη εθνικής ευθύνης, την αδικαίωτη διεκδίκηση του Ελληνικού Λαού για την απόδοση Δικαιοσύνης στα θύματα της ναζιστικής-φασιστικής θηριωδίας.

Προτεινόμενο Κείμενο

Άρθρο 28, Παράγραφος 1 (Τροποποίηση με την Προσθήκη εδαφίων 2 και 3)

Εδάφιο 2: «Κανένας κανόνας του εθιμικού και συμβατικού Διεθνούς Δικαίου, ο οποίος ενσωματώνεται στην ελληνική έννομη τάξη, σύμφωνα με τη διάταξη του προηγούμενου εδαφίου, δεν έχει την ισχύ του παρόντος άρθρου, εφόσον συγκρούεται αποδεδειγμένα με κανόνα του αναγκαστικού Διεθνούς Δικαίου, κατά την έννοια του άρθρου 53 παράγραφος 1 της Σύμβασης της Βιέννης για το δίκαιο των Συνθηκών της 23ης Μαΐου 1969.»

Εδάφιο 3: «Αποδεδειγμένη, κατά το προηγούμενο εδάφιο, θεωρείται η σύγκρουση ιδίως όταν η εφαρμογή του κανόνα οδηγεί στη ματαίωση των δικαιωμάτων, που προβλέπονται στα άρθρα 2 παράγραφος 1, 5 παράγραφος 1, 2, 10 και 20 παράγραφος 1 του Συντάγματος. Η εφαρμογή των κανόνων του Διεθνούς Δικαίου και των διεθνών συμβάσεων στους αλλοδαπούς, τελεί πάντοτε υπό τον όρο της αμοιβαιότητας».

Αναρίθμηση ισχύοντος εδαφίου 2 σε εδάφιο 4.

Προτεινόμενη Τελική Διατύπωση Διατάξεων

της παραγράφου 1 του Άρθρου 28 του Συντάγματος

(Κανόνες του διεθνούς δικαίου και διεθνείς οργανισμοί)

Άρθρο 28: (Κανόνες του διεθνούς δικαίου και διεθνείς οργανισμοί)

«Οι γενικά παραδεγμένοι κανόνες του Διεθνούς Δικαίου, καθώς και οι διεθνείς συμβάσεις από την επικύρωσή τους με νόμο και τη θέση τους σε ισχύ, σύμφωνα με τους όρους καθεμιάς, αποτελούν αναπόσπαστο μέρος του εσωτερικού ελληνικού δικαίου και υπερισχύουν από κάθε άλλη αντίθετη διάταξη νόμου. Κανένας κανόνας του εθιμικού και συμβατικού Διεθνούς Δικαίου, ο οποίος ενσωματώνεται στην ελληνική έννομη τάξη, σύμφωνα με τη διάταξη του προηγούμενου εδαφίου, δεν έχει την ισχύ του παρόντος άρθρου, εφόσον συγκρούεται αποδεδειγμένα με κανόνα του αναγκαστικού Διεθνούς Δικαίου, κατά την έννοια του άρθρου 53 παράγραφος 1 της Σύμβασης της Βιέννης για το δίκαιο των Συνθηκών της 23ης Μαΐου 1969. Αποδεδειγμένη, κατά το προηγούμενο εδάφιο, θεωρείται η σύγκρουση ιδίως όταν η εφαρμογή του κανόνα οδηγεί στη ματαίωση των δικαιωμάτων, που προβλέπονται στα άρθρα 2 παράγραφος 1, 5 παράγραφος 1, 2, 10 και 20 παράγραφος 1 του Συντάγματος. Η εφαρμογή των κανόνων του Διεθνούς Δικαίου και των διεθνών συμβάσεων στους αλλοδαπούς, τελεί πάντοτε υπό τον όρο της αμοιβαιότητας».

Άλλως, προσθήκη Ερμηνευτικής Δήλωσης στο ισχύον άρθρο 28 ως εξής:

Άρθρο 28 (Κανόνες του διεθνούς δικαίου και διεθνείς οργανισμοί)

1. Οι γενικά παραδεγμένοι κανόνες του διεθνούς δικαίου, καθώς και οι διεθνείς συμβάσεις, από την επικύρωσή τους με νόμο και τη θέση τους σε ισχύ σύμφωνα με τους όρους καθεμιάς, αποτελούν αναπόσπαστο μέρος του εσωτερικού ελληνικού δικαίου και υπερισχύουν από κάθε άλλη αντίθετη διάταξη νόμου. Η εφαρμογή των κανόνων του διεθνούς δικαίου και των διεθνών συμβάσεων στους αλλοδαπούς τελεί πάντοτε υπό τον όρο της αμοιβαιότητας
2. Για να εξυπηρετηθεί σπουδαίο εθνικό συμφέρον και να προαχθεί η συνεργασία με άλλα κράτη, μπορεί να αναγνωρισθούν, με συνθήκη ή συμφωνία, σε όργανα διεθνών οργανισμών αρμοδιότητες που προβλέπονται από το Σύνταγμα. Για την ψήφιση νόμου που κυρώνει αυτή τη συνθήκη ή συμφωνία απαιτείται πλειοψηφία των τριών πέμπτων του όλου αριθμού των βουλευτών.
3. Η Ελλάδα προβαίνει ελεύθερα, με νόμο που ψηφίζεται από την απόλυτη πλειοψηφία του όλου αριθμού των βουλευτών, σε περιορισμούς ως προς την άσκηση της εθνικής

κυριαρχίας της, εφόσον αυτό υπαγορεύεται από σπουδαίο εθνικό συμφέρον, δεν θίγει τα δικαιώματα του ανθρώπου και τις βάσεις του δημοκρατικού πολιτεύματος και γίνεται με βάση τις αρχές της ισότητας και με τον όρο της αμοιβαιότητας.

Ερμηνευτική δήλωση στην παράγραφο 1:

Κανένας κανόνας του εθιμικού και συμβατικού Διεθνούς Δικαίου, ο οποίος ενσωματώνεται στην ελληνική έννομη τάξη, σύμφωνα με τη διάταξη του εδαφίου 1, δεν έχει την ισχύ του παρόντος άρθρου, εφόσον συγκρούεται αποδεδειγμένα με κανόνα του αναγκαστικού Διεθνούς Δικαίου, κατά την έννοια του άρθρου 53 παράγραφος 1 της Σύμβασης της Βιέννης για το δικαίο των Συνθηκών της 23ης Μαΐου 1969. Αποδεδειγμένη, κατά το προηγούμενο εδάφιο, θεωρείται η σύγκρουση ιδίως όταν η εφαρμογή του κανόνα οδηγεί στη ματαίωση των δικαιωμάτων, που προβλέπονται στα άρθρα 2 παράγραφος 1, 5 παράγραφος 1, 2, 10 και 20 παράγραφος 1 του Συντάγματος.

**ΕΘΝΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΔΙΕΚΔΙΚΗΣΗΣ
ΤΩΝ ΟΦΕΙΛΩΝ ΤΗΣ ΓΕΡΜΑΝΙΑΣ ΠΡΟΣ ΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ**

<https://esdoge.gr/>